

Benjamin Alard Clavecí

DILLUNS, 1 DE FEBRER DE 2016 – 20.30 h

DIMARTS, 2 DE FEBRER DE 2016 – 20.30 h

Petit Palau

Benjamin Alard, clavecí

Programa

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

DILLUNS, 1 DE FEBRER DE 2016 (cinquè concert)

I 53'

Suite francesa núm. 4, en Mi bemoll major, BWV 815
Allemande – Courante – Sarabande – Gavotte –
Air – Menuet – Gigue

Partite diverse sopra “O Gott, du frommer Gott”, BWV 767
(Oh Déu, tu, pietós Déu). 9 variacions

Partita núm. 2, en Do menor, BWV 826
Sinfonia – Allamande – Courante – Sarabande –
Rondeaux – Capriccio

II 42'

Partita núm. 1, en Si bemoll major, BWV 825
Praeludium – Allemande – Courante – Sarabande –
Menuet – Gigue

Coral “Aus der Tiefe, rufe ich”, BWV 745
(Des del més profund, et crido)

Suite francesa núm. 5, en Sol major, BWV 816
Allemande – Courante – Sarabande – Gavotte –
Bourrée – Loure – Gigue

DIMARTS, 2 DE FEBRER DE 2016 (sisè concert)

Variacions Goldberg, BWV 988 80'

Ària
Variació 1, a 1 manual
Variació 2, a 1 manual
Variació 3, Canone all’Unisono a 1 manual
Variació 4, a 1 manual
Variació 5, a 1 o 2 manuals
Variació 6, Canone alla Seconda a 1 manual
Variació 7, Al tempo di Giga a 1 o 2 manuals
Variació 8, a 2 manuals
Variació 9, Canone alla Terza a 1 manual
Variació 10, Fughetta a 1 manual
Variació 11, a 2 manuals
Variació 12, Canone alla Quarta
Variació 13, a 2 manuals
Variació 14, a 2 manuals
Variació 15, Canone alla Quinta a 1 manual. Andante
Variació 16, a 1 manual. Ouverture
Variació 17, a 2 manuals
Variació 18, Canone alla Sesta a 1 manual
Variació 19, a 1 manual
Variació 20, a 2 manuals
Variació 21, Canone alla Settima
Variació 22, a 1 manual. Alla breve
Variació 23, a 2 manuals
Variació 24, Canone all’Ottava a 1 manual
Variació 25, a 2 manuals. Adagio
Variació 26, a 2 manuals
Variació 27, Canone alla Nona a 2 manuals
Variació 28, a 2 manuals
Variació 29, a 1 o 2 manuals
Variació 30, a 1 manual. Quodlibet
Ària da capo e Fine

Tots sou part del Palau

Mecenases Protectors

Media Partners

Col·laboradors

Aena — Aenor — Almirall, S.A. — Armand Basi — Autoritat Portuària de Barcelona — Bagués-Masriera Joiers — Coca-Cola — Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports — Col·legi de Farmacèutics de Barcelona — Deloitte — Esteve — Fluidra, S.A. — Fundació Castell de Peralada — Fundació Metalquímia — Hoteles Catalonia — IATI Seguros — La Fageda — Loteria de Catalunya — Memora — Quadis — Roca Junyent, S.L.P. — Saba Infraestructures, S.A. — Serunion — Vesta Rehabilitación

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. — Clos Interiors, S.L. — Dalkia Catalunya, S.A. — Eurofirms ETT S.L.U. — Fundació Antoni Serra Santamans — Horaci Miras Giner — Teatre Romea

Gràcies!

Mecenases d'Honor

Danses, preludis i variacions

Des de ben jove, Bach va estar en contacte amb l'estil francès. Durant la seva estada a l'escola de Sant Miquel de Lüneburg entre els anys 1700 i 1703, l'adolescent va tenir oportunitat de visitar la cort propera de Celle, on dominava la música francesa. En la seva música també va tenir una influència notable l'obra per a teclat de Johann C. F. Fischer, que reflectia el gust pels aires francesos de la cort de Baden, en la qual Fischer va treballar com a Kapellmeister. Amb tot, l'ús que Bach va fer de la música d'estil francès sempre va estar condicionat pel filtre de la tradició alemanya, per la seva afeció envers la música contrapuntística que va aprendre juntament amb el seu germà Johann Christoph i per l'estil fantasiós i improvisador de la gran escola organística del nord, a més de sentir el pes de l'altra gran família musical europea, la italiana.

Per tant, més que parlar d'un estil francès en l'obra de Bach, cal referir-se a gèneres típics de la música francesa en què el compositor va bolcar tota les seves experiència, ciència i fantasia artística, tot integrant-hi elements i girs de totes les tradicions que va utilitzar en el decurs de la seva carrera. El de la suite de danses va ser, efectivament, un dels gèneres més estimats de Bach a l'hora d'escriure obres per a clave, les quals van tenir orígens i objectius molt diversos.

Així, les anomenades *Suites franceses* van néixer originàriament com a obres didàctiques i casolanes. Les cinc primeres apareixen al *Quadern de clave* que va elaborar per a la seva segona dona, Anna Magdalena, el 1722 (la *Cinquena* incompleta), mentre que la Sisena hi resulta un afegit posterior, amb la idea de completar un cicle. Les obres segueixen la seqüència de danses establertes a Alemanya en aquell temps (*allamande*, *courante*, *sarabande* i *gigue*, amb els noms en francès), no presenten preludi i inclouen altres danses (les *galanterien*, aires de moda). Malgrat el nom amb què són conegudes, les suites no són gaire franceses quant a estil, llevat de detalls. Per exemple, la número 4, des de l'"Allemande" gairebé improvisada de l'inici, presenta un caràcter italianitzant. La *Cinquena*, en canvi, s'acosta a l'estil galant i malgrat que inclou una "Loure" clarament d'arrel francesa, fins i tot els ornaments sembla que ho desmenteixen. Ambdues suites es clouen amb giges escrites en forma de fuga a tres veus, per bé que la *Cinquena* és més complexa i elaborada.

L'1 de novembre de 1726 la premsa de Leipzig anunciava l'edició de la primera *Partita per a clave* de Bach. Les altres cinc van anar apareixent al ritme d'una per any i la recopilació va ser publicada el 1731 amb el títol de *Clavierübung I* (Exercicis de teclat I). "Partita" és el terme alemany per a la suite, i en aquesta gran col·lecció, Bach hi deixa de banda l'escriptura relativament assequible de les *Suites franceses* per escriure unes obres de gran virtuosisme. El que les caracteritza és l'ús d'un gran moviment d'obertura de caire diferent per a cada suite ("Praeludium" en la Primera i "Simfonia" en la Segona) i l'ús heterogeni de les *galanterien*, que assoleix el punt màxim d'heterodòxia en el "Capriccio" que en la Segona substitueix la preceptiva "Gigue".

Moltes vegades Bach va tractar els corals de la tradició luterana a tall de preludis de caràcter més o menys improvisat (com en el BWV 745), però també va fer ús de la forma de les variacions, com en BWV 767, una obra extensa i de contrapunt exquisit, que originàriament va ser escrita per a un

orgue petit sense pedal i amb dos teclats que fan efectes continuats d'eco.

Explica Forkel, el primer biògraf de Bach, que el 1740 el comte Keyserling, ambaixador rus, va demanar al compositor una obra que li alleugés l'avorriment de les seves llargues nits d'insomni. La hi tocava Johann Gottlieb Goldberg, que era deixeble del mestre i aleshores al servei de l'aristòcrata. Som lluny de saber si aquesta llegenda és certa o no, malgrat que sorprèn imaginar una obra de tanta complexitat tècnica en les mans d'un aprenent que aleshores tenia... tretze anys! Bach va acabar publicant l'obra com el seu *Clavierübung IV* el 1741 o 1742, amb el títol (resumit) d'*Ària amb diverses variacions per a clave* amb dos teclats, que ha passat a la història com a *Variacions Goldberg*.

Les *Goldberg* exigeixen gran virtuosisme i combinen admirablement els principis d'unitat i variació, tot esdevenint a la seva manera una mena de summa de l'art del cànon. El tema de l'ària de partida està agafat del segon *Quadern de clave* d'Anna Magdalena (1725) i és possible que ni tan sols fos original del mateix Bach. Es tracta d'una sarabanda de 32 compassos (el nombre de peces que integren l'obra completa: 30 variacions més 2 exposicions de l'ària), l'estructura harmònica de la qual és la base per a les 30 variacions, que apareixen agrupades de 3 en 3, de manera que la tercera de cada grup es presenta en forma de cànon, el primer a l'uníson, el següent a la segona, l'altre a la tercera i així successivament, fins al de la variació 27, a la novena. L'última variació és en canvi un quòdlibet (*"n'hi hauria prou per fer-ne immortal l'autor"*, va escriure Forkel) compost de l'esquema harmònic de l'ària en el baix i dues cançons populars entrelaçades en les veus superiors, una de les quals titulada *Fa temps que no he estat amb tu*, per la qual cosa el retorn immediat de l'ària *da capo* es pot considerar gairebé un cop d'humor genial de part de l'autor.

Pablo J. Vayón, crític musical

Projecte de llarg recorregut:

Després de la desaparició del gran Gustav Leonhardt, Alard se n'ha erigit com un important successor. Deixeble del mestre Leonhardt, amb unes habilitats extraordinàries, un talent enorme i una tècnica depurada, ha estat convidat a oferir un cicle sencer de la integral de música per a teclat sol de J. S. Bach. Repartit en deu recitals (dos cada temporada), aquest genial clavecinista francès repassa el conjunt d'aquest monument inigualable en la història de la música.

2013: Les transcripcions (*Concert italià* i *l'Ouverture française*)

2014: *El clavecí ben temperat* (complet)

2015: Obres de joventut i didàctiques (tocates, *capriccio*, invencions i simfonies)

2016: *Variacions Goldberg* i altres variacions, partites, suites i cànons

2017: *L'art de la fuga*, suites i extractes de *l'Ofrena musical*

—Tasta el Palau de la Música Catalana amb Singularis

Cafeteria del Foyer Menú EXPRES (Durant l'entreacte)

Preu per persona: 20 € (IVA inclòs)*

*Servei mínim per a 2 persones

— Embotits catalans i pa de coca
amb tàrtar de tomàquet i oli d'oliva

— Assortiment de formatges
amb melmelada, nous i torradetes

— Barquetes

— Trufa de xocolata

Maridatge Gramona (vi o cava)

Aigua natural amb o sense gas

Reserves:

Tel. 93 310 22 51

a/e: elisabet.valls@serunion.elior.com

Restaurant Mirador del Palau Menú PALAU 100 (Al finalitzar el concert)

Preu per persona: 28,50 € (IVA inclòs)

Plats de la nova carta gastronòmica
de temporada del xef Marc Joli:

— Pica-pica

— Plat principal (a escollir)

— Postres (a escollir)

Maridatge Gramona (vi o cava)

Aigua natural amb o sense gas

Reserves:

Tel. 93 315 20 86

Places limitades —Horari de reserves

De dilluns a divendres de 9.00 a 20.00 h
i fins a 2 hores abans de començar el concert.

Biografia

Benjamin Alard, clavecí

Després de la desaparició del gran Gustav Leonhardt, Benjamin Alard s'ha erigit com un important successor seu. Alumne del mestre, mostra unes habilitats extraordinàries, un enorme talent i una tècnica extremadament depurada.

Nascut el 1985 a Rouen en una família d'agricultors, començà a estudiar piano als set anys. Atret per les misterioses sonoritats de l'orgue, s'inicià en aquest instrument amb l'abat Claude Guitier, tot continuant amb Louis Thiry i François Ménissier als conservatoris de Dippe i Rouen, a més d'estudiar clavicèmbal amb Elisabeth Joyé al Conservatori Superior de París VII.

Interessat en la música antiga, ingressà a l'Schola Cantorum Basiliensis per continuar els estudis amb Jean-Claude Zehnder (orgue) i Andrea Marcon (arpa), on els va finalitzar amb una condecoració del president del jurat, Gustav Leonhardt, que el felicità explícitament.

El 2004 guanyà el primer premi i el premi del públic del Concurs Internacional de Bruges. El 2007 fou guardonat amb el Laureata Juventus i el 2008 va ser nominat per als Victoires de la Musique Classique. El setembre de 2007 obtingué el primer premi del Concurs Internacional Gottfried-Silbermann de Freiberg (Alemanya), juntament amb el Premi Especial Hildebrandt, atorgat per la Fundació Zacharias-Hildebrandt.

Organista titular de l'església St-Louis-en-l'Île de París, on toca habitualment el nou instrument construït per Aubertin el 2005, des del 2007 organitza un cicle temàtic de concerts a l'entorn de J. S. Bach, amb recitals d'orgue, clavicèmbal i música de cambra.

Com a solista, a l'orgue o al clavecí, Benjamin Alard ha estat convidat a oferir recitals en festivals i auditoris de prestigi, entre els quals destaquen el Théâtre des Champs Élysées i la Cité de la Musique de París, Teatre Mariinski de Sant Petersburg, Palau de la Música Catalana, Festival de Saintes, Festival de Radio France a Montpeller, Festival Bach d'Istanbul, sala BOZAR de Brussel·les, Villa Medici de Roma, Centre de Musique Baroque de Versailles, Festival d'Utrecht, etc.

Des del 2005 forma part dels músics de La Petite Bande com a clavecinista i organista i comparteix el seu temps entre recitals i música de cambra: a dos clavicèmbals amb Elisabeth Joyé, amb el violinista François Fernandes, i en trio o quartet juntament amb els germans Kuijken.

El maig de 2013 va dirigir La Petite Bande des del clave i l'orgue en un programa de concerts de G. F. Händel.

Propers concerts al Palau

Palau 100 Grans Veus

Sala de Concerts

DIMECRES, 03.02.16 - 20.30 h

Juan Diego Flórez, tenor
Avi Avital, mandolina
Ksenija Sidorova, acordió
Vincenzo Scalerà, piano
Daniel Forcada, percussió

Cançons napolitanes: *O sole mio, Marechiaré, Torna a Surriento, Cor 'ngrato, Parlami d'amore Mariù, Dicitincello vuje*

Preus: 20, 40, 50, 85 i 125 euros

Palau 100

Sala de Concerts

DILLUNS, 08.02.16 - 20.30 h

Orquestra Gulbenkian
Nikolai Lugansky, piano
Ernest Martínez-Izquierdo, director

S. Rachmàninov: *Concert per piano núm. 2, op. 18*

K. Saariaho: *Laterna mágica*

I. Stravinsky: *L'ocell de foc*

Preus: 15, 25, 35, 50 i 80 euros

Palau 100 Piano

Sala de Concerts

DI MARTS, 09.02.16 - 20.30 h

Anna Gourari, piano

J. S. Bach – F. Busoni: *Coral-preludi "Ich ruf zu Dir, Herr Jesu"*

J. S. Bach – F. Busoni: *Xacona en Re menor*

S. Prokófiev: *Visions fugitives, op. 22 (selecció)*

F. Chopin: *Nocturn en Si b menor, op. 9 núm. 1*

F. Chopin: *Sonata núm. 3, en Si menor, op. 58*

Preu: 20 euros

Palau 100 Bach

Sala de Concerts

DIUMENGE, 14.02.16 - 20.30 h

Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana

Vespres d'Arnadí

Josep Vila i Casañas, director

G. F. Händel: *Israel in Egypt, HWV 54*

Preus: 10, 15, 25 i 35 euros